

prima instanță – E.Sanduța
instanța de apel – A.Panov, M.Moraru, A. Nogai,

ÎNCHEIERE

29 iunie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului,
judecători

Svetlana Filincova
Maria Ghervas
Dumitru Mardari

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursurilor declarate de către Popa Liubovi, Popa Vitalie, Popa Svetlana,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Vitalie Popa, Liubovi Popa și Svetlana Popa împotriva Întovărășirii Pomicole „Grăd Constructor”, Gheorghe Munteanu, Primăria și Consiliul comunei Boșcana, raionul Criuleni și intervenienții accesorii Nelea Grușevan, Sergiu Scutelnic și Marcela Botnaru (Crețu) cu privire la contestarea actelor administrative, restabilirea dreptului de folosință și atribuirea în folosință a terenului,

împotriva Deciziei Curții de Apel Chișinău din 28 octombrie 2015 prin care a fost respins apelul declarat de Popa Svetlana, Popa Vitalie, Popa Liubovi și s-a menținut hotărârea judecătorei Criuleni din 10 aprilie 2015,

c o n s t a ț ă :

La 01 aprilie 2011, Vitalie Popa, Liubovi Popa și Svetlana Popa s-au adresat în instanța de judecată cu cerere de chemare în judecată împotriva Întovărășirii Pomicole „Grăd Constructor”, Gheorghe Munteanu, Primăria și Consiliul comunei Boșcana raionul Criuleni, intervenienții accesorii Nelea Grușevan, Sergiu Scutelnic și Marcela Botnaru (Crețu) cu privire la:

anularea parțială a procesului-verbal al ședinței Direcției Întovărășirii pomicole „Grăd-Constructor” nr.23 din 04 iunie 2006, în partea atribuirii în folosință beneficiarului Nelea Grușevan a lotului pomicol nr.542A din cadrul întovărășirii pomicole „Grăd-Constructor”,

anularea parțială a Deciziei Consiliului comunei Boșcana nr.4/5 din 21 decembrie 2007, în partea recunoașterii după Nelea Grușevan a dreptului de folosință a lotului pomicol nr.542A din cadrul întovărășirii pomicole „Grăd-Constructor”,

anularea parțială a procesului-verbal al adunării împuterniciților întovărășirii pomicole „Grăd-Constructor” nr.15 din 24 mai 2009, în partea excluderii din membri ai întovărășirii pomicole „Grăd-Constructor” a persoanelor ce nu au privatizat loturile pomicole și care nu au edificate căsuțe de livadă,

anularea parțială a procesului-verbal al ședinței Direcției întovărășirii pomicole „Grăd-Constructor” nr. 16 din 21 iunie 2009, în partea luării în evidență și stabilirii rândului includerii în membri ai întovărășirii pomicole „Grăd-Constructor” a Marcelei Botnaru (Crețu) din 25 mai 2009 și a lui Scutelnic Sergiu din 26 mai 2009,

anularea parțială a procesului-verbal al ședinței Direcției întovărășirii pomicole „Grăd-Constructor” nr. 17 din 17 septembrie 2009 în partea respingerii cererilor Svetlanei Popa și Vitalie Popa privind luarea în evidență și stabilirii rândului includerii în membri ai întovărășirii pomicole „Grăd-Constructor”,

anularea parțială a procesului-verbal al ședinței Direcției întovărășirii pomicole „Grăd-Constructor” nr.18 din 19 septembrie 2009, în partea atribuirii lotului pomicol nr.481 din cadrul întovărășirii pomicole „Grăd-Constructor”, Marcelei Botnaru (Crețu) și a lotului pomicol nr. 542A din cadrul întovărășirii pomicole „Grăd-Constructor” lui Scutelnic Sergiu,

anularea parțială a Deciziei Primăriei comunei Boșcana din 14 mai 2010, prin care a fost aprobată lista titularilor de drept asupra terenurilor din componența întovărășirii pomicole „Grăd-Constructor” și conform căreia a fost recunoscut Marcelei Botnaru (Crețu) dreptul de folosință asupra lotului pomicol nr. 481 din cadrul întovărășirii pomicole „Grăd-Constructor” și lui Scutelnic Sergiu dreptul de folosință asupra lotului pomicol nr. 542A din cadrul întovărășirii pomicole „Grăd-Constructor”,

anularea parțială a procesului-verbal al adunării împuterniciților întovărășirii pomicole „Grăd-Constructor” nr.1 din 30 mai 2010 în partea refuzului atribuirii familiei lui Popa Vitalie a unui lot pomicol din cadrul întovărășirii pomicole „Grăd-Constructor”.

restabilirea dreptului de folosință lui Popa Vitalie asupra lotului pomicol nr. 542A din cadrul întovărășirii pomicole „Grăd-Constructor”,

atribuirea în folosința Svetlanei Popa a lotului pomicol nr. 481 din cadrul întovărășirii pomicole „Grăd-Constructor”,

încasarea solidară de la întovărășirea pomicolă „Grăd-Constructor”, Munteanu Gheorghe și Primăria comunei Boșcana în beneficiul lui Popa Vitalie, Popa Liubovi și Popa Svetlana a despăgubirilor morale în cuantum de 71000 lei.

În motivarea acțiunii reclamanții au invocat încălcarea mai multor drepturi ce derivă din posesia și folosința lotului nr. 542A din cadrul întovărășirii pomicole „Grăd Constructor” și dreptul de a pretinde ținerea calității de membru în cadrul întovărășirii respective pentru Popa Svetlana, soților Popa Vitalie și Liubovi și atribuirea în folosință în privința ultimei a lotului nr. 481 din cadrul întovărășirii. Reclamantul Vitalie Popa a susținut în cadrul procesului că din 1988 posedă loturile cu numerele 542 și 542A din cadrul Întovărășirii pomicole „Grăd Constructor” și că pînă în prezent a folosit cele două loturi împreună cu familia și că a achitat toate plățile aferente calității de membru în întovărășirea pomicolă sus-menționată și plățile legate de întreținerea terenurilor respective.

La 11 ianuarie 2006 Tatiana Popa, fiica reclamanților Vitalie Popa și Liubovi Popa, în baza cesiunii de drepturi din partea tatălui său, a privatizat lotul cu nr. 542 și a devenit proprietar cu drepturi depline asupra lotului respectiv.

Menționează Vitalie Popa că a rămas în posesia lotului nr. 542A și și-a menținut calitatea de membru în cadrul întovărășirii în condițiile în care nu a fost

exclus printr-un act distinct al organelor de conducere ale întovărășirii și dispune în continuare de carnetul de membru.

În ceea ce privește transmiterea în folosință a lotului nr. 542A față de Scutelnic Sergiu, reclamantii Vitalie Popa și Liubovi Popa consideră că actul de înscriere în calitate de membru al întovărășirii și includerea în lista de așteptare pentru atribuirea unui lot în folosință, precum și atribuirea propriu-zisă a lotului cu nr. 542A sunt acte abuzive și ilegale ale președintelui întovărășirii pomicole prin care acesta intenționat i-a deposedat pe reclamantii de terenul respectiv.

Posesia asupra lotului nr. 542A o argumentează cu faptul că acest lot i-a fost transmis în baza unei cereri încă în anul 1988 și Vitalie Popa, împreună cu membrii familiei sale a posedat de fapt lotul până în prezent, a prelucrat acel teren, a sădit mai multe plantații și pomi și a achitat cotizațiile de membru în cadrul întovărășirii. A invocat în acest sens și bonurile de plată nr. 273 din 12 septembrie 1990, nr. 1037 din 13 octombrie 1991 și nr. 443 din 15 decembrie 1988.

Reclamantii invocă și faptul că începând cu 04 aprilie 2008 au depus mai multe cereri pentru obținerea calității de membru în cadrul întovărășirii pomicole „Grăd Constructor” de către Svetlana Popa, dar că cererile respective au fost ignorate de către conducerea întovărășirii prin faptul neînregistrării lor oficiale în registrele corespunzătoare și neincluderea în ordinea de zi a ședințelor din cadrul adunărilor generale și ședințelor din cadrul direcției întovărășirii pomicole a chestiunii legate de primirea în rândul membrilor a Svetlanei Popa, plasarea acesteia în lista de așteptare și respectiv atribuirea lotului solicitat - nr. 481.

Decizia de refuz în acordarea loturilor de teren lui Vitalie Popa și Svetlanei Popa s-a luat la ședința adunării generale a întovărășirii pomicole „Grăd Constructor” din 30 mai 2010, iar reclamantii invocă ilegalitatea ședinței și a procesului verbal în baza faptelor că la adunarea respectivă au participat 86 de membri ai întovărășirii pomicole, dar în procesul verbal nu a fost indicat concret câți dintre aceștia au votat „pro” și câți „contra”, ci doar s-a specificat că împotriva au votat majoritatea.

Solicitările de anulare a proceselor verbale ale adunărilor generale și direcției întovărășirii pomicole „Grăd Constructor” și ale autorității publice locale din comuna Boșcana, raionul Criuleni reclamantii le motivează prin ilegalitatea procedurilor, ignorarea prevederilor legale și celor statutare, aplicarea unor criterii neechitabile și discriminatorii în raport cu membrii familiei Popa și alte persoane, favorizarea unor persoane pe criterii de rudenie la obținerea dreptului de posesie și folosință a terenurilor din cadrul întovărășirii și alte chestiuni similare.

Popa Vitalie și Popa Liubovi adresează la *10 martie 2011* o cerere de chemare în judecată împotriva întovărășirii pomicole „Grăd Constructor” din comuna Cruzești, mun. Chișinău și a președintelui întovărășirii pomicole „Grăd Constructor” - Munteanu Gheorghe cu privire la anularea actului de răspuns cu nr. 222 din 22 februarie 2011 eliberat de întovărășirea pomicolă „Grăd Constructor” și încasarea prejudiciului moral de la pârâți în mărime de 7000 lei, cauză care a fost conexată la 19 mai 2011 cu cererea de chemare în judecată inițială.

Ulterior, printr-o cerere suplimentară depusă la *16 aprilie 2011*, reclamantii Popa Vitalie și Popa Liubovi au formulat pretenții față de Primăria comunei Boșcana, r-nul Criuleni și întovărășirea pomicolă „Grăd Constructor” prin care au solicitat atribuirea dreptului de folosință asupra lotului nr. 542 A lui Popa Vitalie, iar asupra lotului nr. 481 - Svetlanei Popa, fiica lui Popa Vitalie și a lui Popa

Liubovi, anularea deciziilor primăriei Boșcana referitoare la transmiterea în folosință a lotului nr. 542 A către Calancea M., Grușevan N., Scutelnic S., precum și anularea deciziilor prin care s-a transmis succesiv dreptul de folosință asupra lotului nr. 481 către Arabadji S. și Botnari Marcela și repararea prejudiciului moral din contul pârâtului întovărășirea pomicolă „Grăd Constructor” în mărime de 71000 lei.

La *26 aprilie 2011* Popa Vitalie și Popa Liubovi mai formulează o cerere de chemare în judecată în interesul Tatiane Popa împotriva Primăriei Criuleni privind anularea răspunsului Primăriei Criuleni și încasarea prejudiciului material și moral în mărime de 7000 lei. Pretențiile fiind conexe cu acțiunea inițială, la 19 mai 2011.

La *19 mai 2011* reclamantii Popa Vitalie și Liubovi depun în instanța de judecată o cerere de concretizare a pretențiilor, repetând, în principiu, cerințele formulate în cererile anterioare.

Astfel de cereri de precizare/concretizare a pretențiilor s-au depus și ulterior în următoarea ordine cronologică: *10 ianuarie 2012, 02 martie 2012* (se adaugă pretenția de confirmare a dreptului de privatizare asupra lotului nr. 542 A din cadrul întovărășirii pomicole „Grăd Constructor”, *14 septembrie 2012* (prin care solicită și recunoașterea Svetlanei Popa, fiicei celor doi reclamanti, în calitate de coreclamant și anularea procesului verbal al direcției întovărășirii pomicole „Grăd Constructor” din *17 septembrie 2009* referitor la refuzul includerii în lista de așteptare pentru primirea unui lot de pământ a fiicei Popa Svetlana, repunerea acesteia în drepturile legate de înscrierea în listele respective și acceptarea în calitate de membru al întovărășirii pomicole „Grăd Constructor” din *4 aprilie 2008*, anularea procesului verbal nr. 8 din *29 septembrie 2009* prin care a fost transmis lotul nr. 481 Marceli Botnari, anularea procesului verbal nr. 16 din *21 iunie 2009*, procesului verbal nr. 1 din *30 mai 2010*, anularea deciziei Primăriei Boșcana, r. Criuleni din *14 mai 2010*), *21 septembrie 2012, 31 octombrie 2012, 02 noiembrie 2012, 05 noiembrie 2012* (ultimele trei cu referire la pretinsa falsificarea a actelor de către pârâtul Munteanu Gheorghe) și în cele din urmă cererea de concretizare a pretențiilor din *04 iunie 2013*.

În cererea depusă la 04 iunie 2013 reclamantii reduc numărul de pretenții declarând în ședința de judecată că instanței i se adresează pentru soluționare doar cu pretenții specificate în cererea respectivă, iar la celelalte pretenții formulate pe parcurs renunță. Prin modalitatea excluderii instanța de judecată constată că reclamantii renunță la următoarele pretenții:

anularea procesului verbal al Direcției întovărășirii pomicole „Grăd Constructor” nr. 18 din 10 septembrie 2009;

anularea actelor nr. 54, 55, 56 eliberate de Primăria Boșcana ca răspuns la sesizările din partea reclamantilor;

anularea actului nr 222 din 22 februarie 2011 eliberat de către președintele întovărășirii pomicole „Grăd Constructor”;

anularea actului primăriei Criuleni.

În cadrul procesului civil reclamantii au formulat mai multe pretenții de încasare a prejudiciului moral de la diverse persoane:

- 77000 lei de la primăria com. Boșcana;
- 7000 lei de la întovărășirea pomicolă „Grăd Constructor”;
- 71000 lei de la întovărășirea pomicolă „Grăd Constructor”;

- 7000 lei de la Primăria or. Criuleni.

În cererea de concretizare a pretențiilor coreclamanții reformulează pretenția de încasare a prejudiciului moral solicitând încasarea în mod solidar de la întovărășirea pomicolă „Grăd Constructor”, Muntean Gheorghe și Primăria com. Boșcana, r-nul Criuleni despăgubirilor morale în mărime de 71000 lei și prin aceasta renunță în mod implicit la pretențiile de reparare a prejudiciului moral formulate anterior.

Prin hotărârea Judecătorei Ciocana, mun. Chișinău din 17 august 2013, acțiunea a fost admisă parțial.

A fost anulat în parte procesul-verbal al ședinței direcției Întovărășirea Pomiculă „Grăd Constructor” nr. 23 din 04 iunie 2006, în partea atribuirii în folosință beneficiarului Grușevan Nelea a lotului pomicol nr.542A din cadrul Întovărășirea Pomiculă „Grăd Constructor”.

A fost anulată în parte decizia Consiliului comunei Boșcana nr.4/5 din 21 decembrie 2007, în partea recunoașterii după Grușevan Nelea a dreptului de folosință a lotului pomicol nr.542A din cadrul Întovărășirea Pomiculă „Grăd Constructor”.

A fost anulat în parte procesul-verbal al adunării Întovărășirea Pomiculă „Grăd Constructor” nr. 15 din 24 mai 2009, în partea excluderii din membri ai Întovărășirea Pomiculă „Grăd Constructor” a persoanelor ce nu au privatizat loturile pomicole și care nu au fost edificate căsuțe de livadă, în partea ce se referă la Popa Vitalie, Popa Liubovi și Popa Svetlana.

A fost anulat în parte procesul-verbal al ședinței Direcției Întovărășirea Pomiculă „Grăd Constructor” nr. 18 din 19 iunie 2009, în partea atribuirii lotului pomicol nr.542A din cadrul Întovărășirii Pomicule „Grăd Constructor” lui Scutelnic Sergiu, precum și a fost anulată în parte decizia Primăriei Boșcana din 14 mai 2010, prin care a fost aprobată lista titularilor de drept asupra terenurilor din componența Întovărășirii Pomicule „Grăd Constructor” în partea recunoașterii lui Scutelnic Sergiu a dreptului de folosință asupra lotului pomicol nr.542A din cadrul Întovărășirii Pomicule „Grăd Constructor” și a fost dispusă restituția civilă, prin restabilirea în drepturile de folosință asupra lotului pomicol nr.542A din cadrul Întovărășirii Pomicule „Grăd Constructor” după titularul de drept asupra lotului, membrul întovărășirii Popa Vitalie.

În rest, pretențiile cu privire la anularea parțială a procesului-verbal al ședinței direcției Întovărășirii Pomicule „Grăd Constructor” nr. 16 din 21 iunie 2009, în partea luării în evidență și stabilirii rândului includerii în membri ai Întovărășirii Pomicule „Grăd Constructor” a Marcelei Botnaru (Crețu) din 25 mai 2009 și a lui Scutelnic Sergiu din 26 mai 2009; anularea parțială a procesului-verbal al ședinței Direcției Întovărășirii Pomicule „Grăd Constructor” nr. 17 din 17 septembrie 2009, în partea respingerii cererilor Svetlanei Popa și Vitalie Popa privind luarea în evidență și stabilirii rândului includerii în membri ai Întovărășirii Pomicule „Grăd Constructor”; anularea parțială a procesului-verbal al ședinței Direcției Întovărășirii Pomicule „Grăd Constructor” nr. 18 din 19 septembrie 2009, în partea atribuirii lotului pomicol nr.481 din cadrul Întovărășirii Pomicule „Grăd Constructor” Marcela Botnaru (Crețu), anularea parțială a deciziei Primăriei Boșcana din 14 mai 2010, prin care a fost aprobată lista titularilor de drept asupra terenurilor din componența Întovărășirii Pomicule „Grăd Constructor”, anularea parțială a procesului-verbal al adunării împuterniciților Întovărășirii Pomicule

„Grăd Constructor” nr. 1 din 30 mai 2010 în partea refuzului atribuirii familiei lui Vitalie Popa a unui lot pomicol din cadrul Întovărășirii Pomicule „Grăd Constructor”; atribuirea în folosința Svetlanei Popa a lotului pomicol nr.481 din cadrul Întovărășirii Pomicule ÎP „Grăd Constructor”; încasarea solidară de la Întovărășirea Pomiculă „Grăd Constructor”, Munteanu Gheorghe și Primăria Boșcana în beneficiul lui Vitalie Popa, Liubovi Popa și Svetlana Popa a despăgubirilor morale în cuantum de 77000 lei au fost respinse ca neîntemeiate.

Prin încheierea judecătoriei Ciocana mun. Chișinău din 17 august 2013 a fost admis renunțul reclamanților Popa Vitalie Popa Liubovi și Popa Svetlana la pretențiile de anulare a procesului verbal al Direcției întovărășirii pomicole „Grăd Constructor” de anulare a procesului verbal al Direcției întovărășirii pomicole „Grăd Constructor” nr. 18 din 10 septembrie 2009, anulare a actelor nr. 54, 55, 56 eliberate de Primăria Boșcana ca răspuns la sesizările din partea reclamanților, anularea actului nr 222 din 22 februarie 2011 eliberat de către președintele întovărășirii pomicole „Grăd Constructor”, anulare a actului primăriei Criuleni și renunțare parțială la compensarea prejudiciului moral.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 06 februarie 2014, a fost admis apelul declarat de Întovărășirea Pomiculă „Grăd Constructor”, la care s-a alăturat Scutelnic Sergiu, casată hotărârea judecătoriei Ciocana, mun. Chișinău din 17 august 2013 cu trimiterea cauzei spre rejudecare în fond în judecătoria Criuleni potrivit competenței.

Prin hotărârea judecătoriei Criuleni din 10 aprilie 2015 acțiunea lui Vitalie Popa, Liubovi Popa și Svetlana Popa a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 28 octombrie 2015 a fost respins apelul declarat de către Svetlana Popa, Vitalie Popa, Liubovi Popa și menținută hotărârea judecătoriei Criuleni din 10 aprilie 2015.

La 30 noiembrie 2015, Vitalie Popa și Liubovi Popa au depus cerere de revizuire împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 06 februarie 2014, cerînd admiterea acesteia, casarea deciziei instanței de apel și emiterea unei noi hotărîri de admitere integrală a acțiunii.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 21 aprilie 2016 cererea de revizuire depusă de Vitalie Popa și Liubovi Popa a fost respinsă ca fiind inadmisibilă.

La 04 mai 2016, Liubovi Popa și Vitalie Popa au declarat recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 21 aprilie 2016, cerînd admiterea recursului, casarea încheierii contestate și dispunerea admiterii cererii de revizuire depusă la 30 noiembrie 2015 împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 06 februarie 2014.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 15 iunie 2016 a fost respins recursul declarat de către Liubovi Popa și Vitalie Popa și s-a menținut încheierea Curții de Apel Chișinău din 21 aprilie 2016

La 26 ianuarie 2016 Popa Liubovi a depus recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 28 octombrie 2015, prin care a solicitat, casarea acesteia și a hotărîrii judecătoriei Criuleni din 10 aprilie 2015, și emiterea unei noi decizii de admitere a pretențiilor înaintate.

În motivarea recursului a indicat că, nu este de acord cu soluția instanțelor ierarhic inferioare.

A menționat că, atât instanța de fond cât și instanța de apel au examinat în mod subiectiv și superficial litigiul dat, aplicând în mod eronat legea. Indică că deține dreptul de folosință asupra terenului 542A, prelucrând și având grijă de el. Popa Vitalie având calitate de membru a achitat cotizații de membru și impozitul funciar.

Susține că la examinarea fondului cauzei instanțele investite cu judecarea fondului urmau să aplice normele art.306, 307 Codul Civil deoarece au posedat cu bună credință terenul nr.542A și anume aveau dreptul preferențial asupra folosirii acestui teren. Concluzia instanței de apel precum că Popa Vitalie și-a pierdut calitatea de membru al Întovărășirii Pomicule „Grăd Constructor”, este greșită și eronată, iar normele juridice indicate de instanța de apel nu sunt aplicabile speței.

Precizează recurentul că, potrivit materialelor dosarului nu a existat nici o procedură de excludere sau un careva act prin care să fi fost exclus Popa Vitalie din calitatea sa de membru al întovărășirii, iar acesta nu și-a pierdut de drept nici calitatea sa de membru, în acest sens nefiind depusă nici o cerere de retragere din rândul membrilor, conform legii.

Indică că instanța de fond a examinat cauza superficial, nu a luat în calcul un șir de probe și declarațiile martorilor. Instanțele ierarhic inferioare la pronunțarea hotărârilor și-au depășit atribuțiile expunându-se înafara limitelor pretențiilor, pronunțând hotărâri prin care se respinge cerința privind încasarea prejudiciului moral, cerință asupra căreia reclamanții au renunțat prin cerere de modificare și concretizare a pretențiilor.

Consideră recurentul că hotărârile constatate sunt neîntemeiate, ilegale și lipsite de suport juridic, pronunțate cu aplicarea eronată a legii materiale.

La 27 ianuarie 2016 Popa Vitalie a depus recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 28 octombrie 2015, prin care a solicitat, casarea acesteia și a hotărârii judecătorești Criuleni din 10 aprilie 2015, și emiterea unei noi decizii de admitere a pretențiilor înaintate.

Menționează că hotărârile instanțelor ierarhic inferioare sunt emise cu interpretarea eronată a normelor de drept material și aprecierea arbitrară a probelor administrate.

Consideră eronată concluzia instanței de apel precum că potrivit art.9 din Statutul Întovărășirii Pomicule „Grăd Constructor”, Popa Vitalie nu poate obține calitatea de membru al întovărășirii. La materialele dosarului fiind suficiente probe care dovedesc faptul că Popa Vitalie și Popa Liubovi au posedat de fapt lotul cu nr.542A.

Relatează recurentul că conform Statului întovărășirii nu a comis nici o abatere prevăzută la pct.36 al Statutului, nu a folosit în mod irațional pământul și nici nu a comis abateri de la normele și regulile de construcții. Totodată nu a depus nici o cerere privind excluderea sa din calitate de membru al Întovărășirii Pomicule „Grăd Constructor”.

Instanțele investite cu judecarea fondului au interpretat eronat prevederile art. 195 Codul civil, referitor la faptul că actul juridic civil este manifestarea de către persoanele fizice și juridice a voinței îndreptate spre nașterea, modificare sau stingerea drepturilor și obligațiilor civile.

Totodată susține că la examinarea apelului i s-a încălcat dreptul la apărare și accesul liber la justiție.

La 27 ianuarie 2016 Popa Vitalie, Popa Liubovi și Popa Svetlana au depus recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 28 octombrie 2015, prin care au solicitat, casarea acesteia și a hotărârii judecătorești Criuleni din 10 aprilie 2015, și emiterea unei noi decizii de admitere a pretențiilor înaintate.

În motivarea recursului au indicat că instanțele ierarhic inferioare nu au constatat și nu elucidat pe deplin toate circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii în fond, ignorând probele prezentate de recurenți precum și depozițiile martoriilor, concluziile expuse în hotărârea primei instanțe și cea din apel sunt în contradicție cu circumstanțele adevărate ale pricinii.

Susțin că la examinarea litigiului s-a încălcat și aplicat greșit normele de drept material și procedural prin faptul că la emiterea hotărârii instanța nu a luat drept bază pretențiile expuse în ultima cerere de concretizare a pretențiilor, încălcând prevederile art. 240 Codul de procedură civilă.

Menționează că loturile de teren deținute anterior ilegal au fost taribuite altor persoane, însă instanța nu a luat în considerație depozițiile martoriilor care în ședință de judecată au confirmat că lotul 542A a fost în posesia și folosința lui Popa Vitalie.

Mai indică recurenții că examinarea dosarului de către un alt complet decât cel desemnat a încălcat prevederile art.388 alin.1) și art.432 alin.3) Codul de Procedură civilă.

Prin urmare, recurenții și-au întemeiat pretențiile invocate în recurs prin prisma prevederilor art. 432, alin. (2), lit. a) și b) Codul de procedură civilă, care statuează expres că se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată.

La 24 iunie 2016 Întreprinderea Pomiculă ”Grăd Constructor” a depus referință prin care a invocat că cererile de recurs sunt tardive și neîntemeiate. Motivele recursului sunt declarative fără indicarea expresă a prevederilor art. 432 Codul de procedură civilă. A pledat pentru respingerea recursului.

La 27 iunie 2016 recurenții Popa Vitalie, Popa Liubovi au depus recurs suplimentar în care au indicat dezacordul cu soluția instanțelor ierarhic inferioare.

Menționează că au fost încălcate drepturile reclamantilor privitor la legalizarea lotului de teren 542A, iar probele prezentate de către pârți urmau a fi analizate de către instanțele investite cu judecarea fondului în conformitate cu prevederile art. 122 alin.3 Codul de procedură civilă.

Au menționat că susțin cerințele înaintate anterior prin cererile de recurs.

Cu referire la termenul de depunere a recursului, instanța de recurs menționează că Curtea de Apel Chișinău a adoptat decizia la 28 octombrie 2015. Prin scrisoarea de înștiințare din 16 noiembrie 2015 a expediat copia deciziei părților din proces, însă la materialele cauzei lipsește dovada recepționării copiei deciziei motivate de către recurenți. Totodată recurenții invocă că cu decizia motivată a instanței de apel au făcut cunoștință la 28 noiembrie 2015. Recursurile au fost depuse la 26 ianuarie 2016, 27 ianuarie 2016, respectiv au fost depuse în termenii prevăzuți de lege.

În conformitate cu art.444 Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității

recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Analizând modul în care recurentul și-a exercitat dreptul la recurs, fără a se expune cu referire la legalitatea deciziei instanței de apel atacate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursurile drept inadmisibile din următoarele motive.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Codul de procedură civilă.

Astfel, analizând argumentele recursurilor prin prisma existenței temeiurilor de declarare a recursului, Colegiul constată că acestea nu se încadrează în limitele stabilite de norma precitată, instanțele de judecată aplicând corect normele de drept material și de drept procedural.

Subsecvent, în conformitate cu art. 433 lit. a) Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Dezacordul recurenților cu decizia instanței de apel, relatarea situației, în viziunea recurenților, fără a indica un temei prevăzut de art. 432 alin. (2), (3) și (4) Codul de procedură civilă, sunt inadmisibile din considerentele că nu se încadrează în prevederile art. 432 alin. (2), (3) și (4) Codul de procedură civilă și nu constituie temei de casare a deciziei, deoarece recursul exercitat are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se numai legalitatea deciziei dar nu și temeinicia în fapt.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și jurisprudența CEDO, conform căreia recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, însă motivele recursului invocat în speță sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanțele ierarhic inferioare de judecată s-au pronunțat în modul corespunzător.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Totodată, Colegiul reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs. Prin prisma art. 432 alin. (4) Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Codul de procedură civilă. Din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

Cu referire la argumentele recurenților privind aplicarea eronată de către instanțele judecătorești inferioare a normelor de drept material, colegiul menționează că în cererile de recurs nu se indică prin ce s-a manifestat aplicarea eronată a normelor de drept material și din care circumstanțe aceasta rezultă. Colegiul reține că aceste argumentele recurenților poartă un caracter declarativ, nefiind posibilă determinarea aspectului de legalitate al deciziei instanței de apel ce urmează a fi supus controlului judiciar.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursurile declarate de Popa Liubovi, Popa Vitalie și Popa Svetlana nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Codul de procedură civilă și, drept urmare, sunt inadmisibile.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Recursurile declarate de către Popa Liubovi, Popa Vitalie și Popa Svetlana se consideră inadmisibile.

Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,

Svetlana Filincova

judecători

Maria Ghervas

Dumitru Mardari